

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument met overgangszone van het gemeentehuis van Dworp in Beersel

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Beersel, 3de afdeling, sectie D

Objectnummer: 4.01/23003/138.1

Dossiernummer: 4.001/23003/106.1

Omschrijving:

het gemeentehuis van Dworp, Alsebergsesteenweg 612 en zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

12 MAART 2019

Brussel,

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Beersel

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Gemeente Beersel

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht geen advies uit over deze bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

De VCOE bracht op 22/03/2018 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De VCOE spreekt in eerste instantie haar appreciatie uit voor het goed gedocumenteerde dossier. Zij ervaren een geografisch-thematische benadering met een verduidelijking van de gehanteerde aanpak en de selectiecriteria als positief.

De VCOE vraagt om een tabel toe te voegen van de onderzochte gemeentehuizen met de vermelding van de mate waarin ze aan de vermelde selectiecriteria voldoen en waaruit het belang van de drie geselecteerde gemeentehuizen blijkt.

Antwoord: het inhoudelijk dossier wordt verder aangevuld.

De VCOE vraagt om de overgangszone beter fotografisch te duiden in de fotoregistratie.

Antwoord: de fotoregistratie bij het ministerieel besluit wordt met foto's aangevuld.

De VCOE vraagt verduidelijking omtrent eventuele cultuurgoederen in het gemeentehuis toe te voegen aan artikel 2.

Antwoord: Er zijn geen cultuurgoederen in het gemeentehuis aanwezig die mee beschermd dienen te worden in dit dossier.

De VCOE ervaart de beheersdoelstellingen als summier en er is geen afstemming tussen de drie dossiers over gemeentehuizen in de Vlaamse Rand. Concreet vraagt de commissie :

- De beheersdoelstellingen van Beersel (Dworp) meer af te stemmen op die van het dossier Vlezenbeek. De commissie vraagt om een behoud van de volumewerking, vormentaal en afwerking als beheersdoelstelling toe te voegen.
Antwoord: De beheersdoelstellingen zijn steeds geschreven op maat van het te beschermen goed zodat een kopie van beheersdoelstellingen niet mogelijk is. Er worden algemene clausules aan de beheersdoelstellingen toegevoegd zodat de dossiers voor Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Vilvoorde meer op elkaar afgestemd zijn.
- De commissie wil weten wat de beheersvisie is op de huidige metalen trapconstructie aan de rechter zijde van het gebouw is.
Antwoord: De trapconstructie is een brandtrap die noodzakelijk is voor het evacueren van de bovenverdieping. De trap werd opgericht tegen de minst zichtbare en minst gedecoreerde zijgevel en houdt daardoor rekening met de bestaande erfgoedwaarden van het gebouw. De trap kan ter plaatse blijven staan. Indien een betere locatie gevonden wordt voor de brandevacuatie dan wordt de metalen trap best verwijderd. Dat wordt toegevoegd aan de beheersdoelstellingen.
- De commissie vraagt de beheersdoelstellingen voor het interieur, de meest waardevolle ruimtes en interieurelementen verder te duiden.
Antwoord: De erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het interieur zijn duidelijk beschreven in het inhoudelijk dossier en in artikel 2.2° van het besluit en zijn opgenomen in de fotoregistratie. Het behoud van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het interieur wordt explicieter omschreven in de beheersdoelstellingen.
- In de overgangszone vraagt de commissie aandacht in te schrijven voor de mogelijk ondergrondse archeologische sporen.
Antwoord: Een clause wordt toegevoegd aan de beheersdoelstellingen.
- In de overgangszone vraagt de VCOE om aandacht te hebben voor een kwalitatieve herinrichting van het voorplein.
Antwoord: Een clause wordt toegevoegd aan de beheersdoelstellingen.

De VCOE vraagt toelatingsplicht 4 aan te passen zodat het aanleggen, wijzigen of verwijderen van alle types verhardingen omheen het gemeentehuis wordt gevat. Tevens dient de toelatingsplicht met betrekking tot het schrijnwerk (5° f) geschrapt.

Antwoord: De toelatingsplichten werden in die zin aangevuld. 5° f wordt inderdaad gevat door 5°d en wordt geschrapt.

In het inhoudelijk dossier wenst de VCOE de toevoeging van:

- plattegronden van het gebouw

Antwoord: De plattegronden worden aan 6.3 documentatie toegevoegd.

- de fotoregistratie van het schrijnwerk uit 2016-2017, eventueel in een afzonderlijke bijlage.

Antwoord: De foto's worden toegevoegd aan de fotoregistratie. De foto's zijn identiek dus enkel de meest recente uit 2017 worden toegevoegd. De foto's uit 2016 worden uit het besluit geschrapt.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit worden als volgt aangepast:

Het inhoudelijk dossier wordt aangevuld met een overzicht van de onderzochte gemeentehuizen en gemotiveerd waarom ze niet voor bescherming werden geselecteerd.

De documentatie onder punt 6.3 bij het inhoudelijk dossier wordt aangevuld met de plattegronden van het gemeentehuis.

De fotoregistratie, bijlage 2 van met ministerieel besluit, wordt aangevuld met foto's van de overgangszone en van het historische schrijnwerk.

Het ministerieel besluit wordt aangevuld met:

voor het monument werd aan artikel 3.1. volgende items toegevoegd:

- 1°-2°, een algemene clausule waardoor de dossiers voor Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Vilvoorde meer op elkaar afgestemd zijn
- 3°, een explicitering van het behoud van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het interieur
- 7°, een beheersdoelstelling die voorziet in het herstel van de zijgevel wanneer de brandtrap verwijderd wordt

voor de overgangszone werd aan artikel 3.2. volgende items toegevoegd:

- 3°, een clausule in verband met de archeologische ondergrond van de overgangszone
- 4°, een clausule met het oog op een kwalitatieve heraanleg van de omgeving
- 5°, een beheersdoelstelling die voorziet in de verwijdering van de evacuatietrapp

de toelatingsplichtige werken onder artikel 5 in het ministerieel besluit worden aangepast:

- de toelatingsplicht artikel 5.1. 5°f wordt geschrapt
- de toelatingsplicht artikel 5.2. 4° met betrekking tot het wijzigen van de wijzigingen

1.4. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

In het inhoudelijk dossier wordt punt 1. *Thema gemeentehuizen* aangevuld met:

Volgende gemeentehuizen werden verder onderzocht na het desktoponderzoek doch niet geselecteerd voor bescherming:

- *Asse (Asse), eclectisch gemeentehuis van architect L. Spaak uit 1861-1864. Beeldbepalend gelegen aan de Markt, interieur sterk gerenoveerd.*
- *Dilbeek (Itterbeek), neoclassicistisch gemeentehuis omstreeks 1868, gelegen aan een straat. Interessante opdeling tussen gemeentehuis op de verhoogde gelijkvloerse verdieping en een conciërgewoning in het souterrain, sterk verwaarloosd.*
- *Grimbergen (Beigem) typisch eclectisch plattelandsgemeentehuis van architect L. Spaak uit 1865, gelegen aan een straat met een voorplein. Momenteel geïntegreerd in de gemeenteschool. Intern sterk verbouwd.*
- *Linkebeek (Linkebeek), eclectisch gemeentehuis van architect Hansotte, omstreeks 1868. Combinatie van een gemeentehuis en aanpalend schooltje. Intern volledig verbouwd.*
- *Machelen (Diegem), neoclassicistisch gemeentehuis van architect L. Spaak, uit 1854. Gelegen in een hoek van het gemeenteplein, ervan gescheiden door een straat. Aansluitend een nieuwbouw gemeenschapscentrum. Eenvoudig interieur dat sterk gerenoveerd werd.*
- *Sint-Pieters-Leeuw (Sint-Pieters-Leeuw), neoclassicistisch gemeentehuis ontworpen door architect Cordemans omstreeks 1850. Volledig heringericht als bibliotheek met verregaande verbouwwerken.*
- *Zaventem (Zaventem), eclectisch gemeentehuis uit 1866. Gelegen langs een straat. Aanpalend schooltje geïntegreerd bij het gemeentehuis. Intern sterk verbouwd.*

De documentatie onder punt 6.3 bij het inhoudelijk dossier wordt aangevuld met de plattegronden van het gemeentehuis.

De fotoregistratie, bijlage 2 bij het ministerieel besluit, werd aangevuld met foto's van de overgangszone en van het historische schrijnwerk.

In het ministerieel besluit werden de volgende beheersdoelstellingen onder artikel 3 aangepast:

"Art. 3.1. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° bewaring van het gebouw in zijn huidige vorm naar opbouw, uitzicht, indeling en historische inrichting;*
- 2° het reconstrueren van de dakkapellen behoort tot de mogelijkheden;*
- 3° de reconstructie van het historische buitenschrijnwerk naar historisch uitzicht en eventueel constructiewijze behoort tot de mogelijkheden gezien het schrijnwerk in 2016 en 2017 fotografisch werd geregistreerd;*
- 4° het is niet gewenst om nieuwe constructies op te trekken die de voor- en/of zijgevels van het gemeentehuis aan het zicht onttrekken;*
- 5° opfrissingswerken die geen impact hebben op de structuur of erfgoedwaarden van het gemeentehuis behoren tot de mogelijkheden (voorbeeld herschilderen van binnenmuren, herinrichten van ruimtes voor nieuwe functies, ...);*
- 6° de valse plafonds kunnen verwijderd worden. De oude plafonds worden best in ere hersteld."*

werden als volgt aangepast:

Art. 3.1. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de bescherming beoogt het behoud van het exterieur van het gemeentehuis met al zijn erfgoedwaarden en erfgoedkenmerken, opbouw, volumewerking, uitzicht, vormtaal en afwerking van de gevel;*
- 2° de bescherming beoogt het behoud van de oorspronkelijke interne structuur van het gemeentehuis;*
- 3° de bescherming beoogt het behoud van de aanwezige erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het interieur;*
- 4° het reconstrueren van de dakkapellen behoort tot de mogelijkheden;*
- 5° de reconstructie van het buitenschrijnwerk naar historisch uitzicht en eventueel constructiewijze behoort tot de mogelijkheden gezien het schrijnwerk in 2017 fotografisch werd geregistreerd;*
- 6° het is niet gewenst om nieuwe constructies op te trekken die de voor- en/of zijgevels van het gemeentehuis aan het zicht onttrekken;*

- 7° bij het verwijderen van de brandtrap tegen de rechter zijgevel wordt het metselwerk van de zijmuur hersteld op identieke wijze en met dezelfde materialen als het omgevende metselwerk;
- 8° opfrissingswerken die geen impact hebben op de structuur of erfgoedwaarden van het gemeentehuis behoren tot de mogelijkheden (voorbeeld herschilderen van binnenmuren, herinrichten van ruimtes voor nieuwe functies,);
- 9° de valse plafonds kunnen verwijderd worden. De oude plafonds worden best in ere hersteld.

en

"Art. 3.2 Voor de overgangszone geldt de volgende beheersdoelstelling:

- 1° *binnen de overgangszone dienen de zichtassen van op het openbaar domein naar het gemeentehuis gevrijwaard te worden. De open ruimte kan verder vrij ingericht worden als plein, park, parkeerzone, speelplaats, ...*
- 2° *een eventuele uitbreiding aan het hoofdgebouw kan gerealiseerd worden tussen het gemeentehuis en de achterliggende straat Beling, aansluitend bij de sobere achtergevel van het gemeentehuis. Een nieuwbouw dient duidelijk ondergeschikt te zijn ten opzichte van het hoofdgebouw en zal de erfgoedwaarden ondersteunen."*

werden als volgt aangepast:

Art. 3.2 Voor de overgangszone gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° binnen de overgangszone dienen de zichtassen van op het openbaar domein naar het gemeentehuis gevrijwaard te worden. De open ruimte kan verder vrij ingericht worden als plein, park, parkeerzone, speelplaats, doch met een kwalitatieve vormgeving die de erfgoedwaarden ondersteunt;
- 2° een eventuele uitbreiding aan het hoofdgebouw kan gerealiseerd worden tussen het gemeentehuis en de achterliggende straat Beling, aansluitend bij de sobere achtergevel van het gemeentehuis. Een nieuwbouw dient duidelijk ondergeschikt te zijn ten opzichte van het hoofdgebouw naar volumes en de erfgoedwaarden te ondersteunen. Bij een uitbreiding moet de achtergevel met de muuropeningen en afwerking herkenbaar blijven;
- 3° bij graafwerken in de overgangszone dient er aandacht te zijn voor potentiële archeologische sporen van onder andere de oude kerk, het kerkhof en mogelijke andere bewoningssporen;
- 4° de heraanleg van de overgangszone dient voldoende kwalitatief te zijn zodat de erfgoedwaarden van gemeentehuis ondersteund worden;
- 5° indien een alternatief gevonden wordt voor de evacuatie van het gebouw bij brand, wordt de brandtrap tegen de rechter zijgevel best verwijderd.

De toelatingsplichtige werken onder artikel 5 van het ministerieel besluit worden als volgt aangepast:

"Art 5.1. 5° f) het anders afwerken van het binnenschrijnwerk dan het bestaande" wordt geschrapt.

"Art 5.2 Voor de volgende handelingen aan de overgangszone moet een toelating worden aangevraagd:

4° het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen omheen het gemeentehuis;"

werd als volgt aangepast:

Art 5.2 Voor de volgende handelingen aan de overgangszone moet een toelating worden aangevraagd:

4° het (her)aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en verhardingen omheen het gemeentehuis;

2. Correctie advies gemeente voorafgaand aan de voorlopige bescherming

In tegenstelling tot wat onder punt 1.2 werd gesteld gaf de gemeente Beersel wel degelijk advies voorafgaand aan de voorlopige bescherming.

Het advies werd gevraagd op 28 februari 2018.

Gemeente Beersel

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 8 maart 2018 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

3. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek en hoorrecht

De gemeente Beersel organiseerde het openbaar onderzoek van 20 augustus 2018 tot 20 september 2018. Tijdens het openbaar onderzoek organiseerde de gemeente geen hoorzitting.

Tijdens het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend.

Geen enkele zakelijkrechthouder beriep zich op het hoorrecht.

Conclusie: het openbaar onderzoek en het hoorrecht hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

4. Conclusie

De adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier noch het beschermingsbesluit werden aangepast.